

Изх. № 132/09.12.2019 г.

До:

Община Перник

Адрес: гр. Перник 2300, пл. „Св. Иван Рилски“ № 1А

С имейл адрес: obshtina@pernik.bg

Копие до:

Регионална инспекция по околна среда – Перник

Адрес: гр. Перник 2304, ул. „Благой Гебрев“ 15, ет. 1

С имейл адрес: riosv-pernik@riosv-pernik.com

Копие до:

Регионална здравна инспекция - Перник

Адрес: гр. Перник 2300, ул. „Миньор“ № 15

С имейл адрес: rzi_pk@b-trust.org

СТ А Н О В И Щ Е

От:

Сдружение „За Земята – достъп до правосъдие“, със седалище в гр. София и адрес за кореспонденция: гр. София 1164, ул. „Кръстьо Сарафов“ № 24, телефон 02/943 11 23, представлявано от Ивайло Стефанов Попов и Меглена Антонова Антонова

Относно:

Инвестиционно предложение на „Топлофикация - Перник“ АД („Топлофикация - Перник“) с наименование „Добавяне при работата на горивната инсталация за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия на допълнително гориво – биомаса“

Уважаеми госпожи и господа,

В обявения срок представяме становище относно инвестиционно предложение на „Топлофикация - Перник“ АД („Топлофикация - Перник“), както следва: Добавяне при

работата на горивната инсталация за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия на допълнително гориво - биомаса („Инвестиционното предложение“ или „ИП“). Тъй като последният ден на обявения от общината срок е неработен, срокът за депозиране на становища изтича на следващия работен ден – а именно 09.12.2019 г.

В ИП се предвижда замяна на част от горивото за „Топлофикация - Перник“ с биомаса в следното процентно съотношение 30-100% въглища към 0-70% биомаса (до 2100 тона).

Считаме, че по отношение на Инвестиционното предложение следва да бъде извършена оценка на въздействието върху околната среда („ОВОС“), както и екологична оценка по чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие. Аргументите за това са следните:

1. Недостатъчно информация за предложената промяна

Необходимостта от извършване на ОВОС се определя спрямо критериите по чл. 93, ал. 4 от ЗООС въз основа на представената от възложителя информация. Считаме, че информацията, предоставена от възложителя е крайно недостатъчна, за да се извърши преценка за необходимостта от извършване на ОВОС. Не е предоставена информация по т. 6, т. 7 и 8 от уведомлението, а именно:

6. Очаквани вещества, които ще бъдат емитирани от дейността, в т.ч. приоритетни и/или опасни, при които се осъществява или е възможен контакт с води:

7. Очаквани общи емисии на вредни вещества във въздуха по замърсители:

8. Отпадъци, които се очаква да се генерират и предвиждания за тяхното третиране:

Липсва информация за количествата от всеки вид биомаса, който централата ще изгаря. Посочени са шест кода на неопасни отпадъци, които централата възнамерява да изгаря, но няма информация какво количество от всеки вид ще бъде изгаряно. Различните видове биомаса имат различни характеристики и състав, което има пряко отношение към емисиите във въздуха, водите и почвите. Неяснотата за очакваните емисии е пълна, когато се добави, че „Топлофикация - Перник“ възнамерява да изгаря от 0 до 70% биомаса. Няма яснота както относно количеството биомаса изобщо, така и относно количеството на различните видове биомаса, които ще се изгарят.

Липсва информация дали част от биомасата ще бъде предварително третирана с лакове, бой и други вещества. Някои от посочените кодове на неопасен отпадък предполагат такава възможност (материали, негодни за преработване, парчета, дървен материал, талашитени плоскости и фурнири). Известен факт е, че емисиите от изгарянето на такива материали са опасни за човешкото здраве.

Липсва информация за очакваните емисии от дейността на централата във въздуха, водите и почвите. Такава информация може да се предостави само въз основа на извършено моделиране на замърсяването от централата, което в случая не е направено.

Липсва информация как ще се осигури безопасността при складиране на толкова голямо количество биомаса.

Липсва информация и относно количествата и състава на отпадъчните вещества. Тази информация е важна, за да се оцени капацитета на съществуващото депо за неопасни отпадъци и възможността на възложителя да осигури депониране на производствените отпадъци в съответствие със закона и без риск за здравето на населението и околната среда.

Инвестиционното предложение предвижда замяна на до 70% от горивото на централата, а предоставената информация на разположение на обществеността е документ от едва седем страници. Само обемът на предоставената информация показва колко недостатъчна е тя, за да могат институциите да извършат преценка за въздействието върху околната среда и общественото здраве, а засегнатата общественост да сформира мнение. Поради това е необходимо възложителят да предостави цялостна информация за въздействието на Инвестиционното предложение, за да може да се извърши преценка по чл. 93, ал. 4 от ЗООС.

2. Инвестиционното предложение подлежи на задължителен ОВОС на основание чл. 92, т. 1 във връзка с т. 10. на Приложение 1 от ЗООС.

Чл. 92, т. 1 във връзка с т. 10. на Приложение 1 от ЗООС изисква извършване на задължителен ОВОС за инсталации с капацитет над 100 т за денонощие за обезвреждане на неопасни отпадъци чрез изгаряне или химично третиране по смисъла на Закона за управление на отпадъците („ЗУО“).

За да се прецени дали инвестиционното намерение на „Топлофикация-Перник“ АД попада в т. 10 на Приложение 1 от ЗООС, следва (i) първо да се прецени дали биомасата, която централата възнамерява да изгаря, представлява неопасен отпадък, и (ii) второ, дали изгарянето, което ще се извършва в централата, е обезвреждане по смисъла на т. 10. на Приложение 1 ЗООС.

(i) Биомасата, която „Топлофикация-Перник“ АД ще изгаря, е неопасен отпадък.

От правна гледна точка биомасата може да бъде неопасен отпадък или продукт.

§ 1, т. 1 ДР на Закона за управление на отпадъците.

„Биомаса“ са продукти, състоящи се от растителни материали от селското и горското стопанство, които могат да се използват като гориво с цел оползотворяване на енергийния им потенциал, както и следните отпадъци:

- а) растителни отпадъци от горското и селското стопанство;*
- б) растителни отпадъци от хранителната промишленост, при условие че получената при изгарянето им топлинна енергия се оползотворява;*
- в) влакнести растителни отпадъци от производството на целулоза от дървесина и производство на хартия от целулоза, при условие че се изгарят съвместно на*

мястото на образуването им и получената в резултат топлинна енергия се оползотворява;

г) коркови отпадъци;

д) дървесни отпадъци, включително дървесни строителни отпадъци, с изключение на тези, които вследствие обработката им с препарати за дървесна защита или покрития могат да съдържат халогенирани органични съединения или тежки метали.

Съгласно §1, т. 17 от ДР на ЗУО отпадък е всяко вещество или предмет, от което притежателят се освобождава или възнамерява да се освободи, или е длъжен да се освободи. От дефиницията е видно, че водещо за да се определи дали дадено вещество представлява отпадък е намерението на притежателя. Данните по преписката ясно показват, че намерението на „Топлофикация - Перник“ АД е да изгаря биомаса, която представлява отпадък. Това се доказва от факта, че **биомасата, предмет на инвестиционното намерение, е описана с кодове за неопасни отпадъци.** В представеното инвестиционно предложение биомасата е описана със следните кодове на неопасни отпадъци:

- 02 01 03 - Отпадъци от растителни тъкани;
- 02 01 07 - Отпадъци от горско стопанство;
- 02 03 04 - Материали, негодни за консумация или преработване;
- 03 01 01 - Отпадъци от корк и дървесни кори;
- 03 01 05 - Трици, талаш, изрезки, парчета, дървен материал, талашитени плоскости и фурнири, различни от упоменатите в 03 01 04;
- 03 03 01 - Отпадъчни кори и дървесина.

Нещо повече, приложимото **законодателство повелява, че след като дадено вещество е описано с код за отпадък, то представлява отпадък.**

Чл. 3 от Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците гласи:

„Наредбата се прилага за вещества, предмети или части от предмети, съответстващи на определението за отпадъци по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО.“

След като „Топлофикация - Перник“ АД описва биомасата, която ще изгаря, с кодове за отпадък, по силата на чл. 3 от Наредбата за класификация на отпадъците няма място за интерпретация, че това гориво не попада в дефиницията „неопасен отпадък“.

Този извод не се променя от факта, че от изгарянето на биомасата ще се извлича икономическа облага. В своята практика Съдът на ЕС и законодателството изрично предвиждат възможността неопасни отпадъци да се изгарят за производството на електроенергия без това да променя статута им на отпадък. Аргументите за това са следните:

- Терминът „да се освободи“ по § 1, т. 17 от ДР на ЗУО включва както операции по обезвреждане, така и операции по оползотворяване на отпадъци.

Обръщаме внимание, че в преписката няма данни дали операциите по изгаряне на отпадъци в „Топлофикация - Перник“ АД отговарят на изискванията за енергийна ефективност съгласно Приложение № 2 към § 1, т. 13 от ДР на ЗУО, за да е налице оползотворяване. Дори дейностите по изгаряне в централата да представляват оползотворяване, то отново ще е налице освобождаване по смисъла на §1, т. 17 от ДР на ЗУО, следователно биомасата представлява неопасен отпадък. Копие от цитираното решение на български език е представено като приложение към това становище.

„26. Преди всичко от текста на член 1, буква а) от Директива 75/442, съответно изменена, произтича, че приложното поле на понятието за отпадък зависи от значението на израза „да се освободи“.

27. По-нататък от разпоредбите на Директива 75/442, съответно изменена, и по-специално от членове 4 и от 8—12, както и от приложения II А и II В към нея следва, че този израз обхваща едновременно обезвреждането и оползотворяването на вещество или предмет.“ (Решение по дело C-129/96, Inter-Environnement Wallonie ASBL/Région wallonne)

- Понятието „отпадък“ не изключва вещества, годни за икономическа употреба. Следователно, фактът, че биомасата ще бъде изгаряна за производство на електроенергия, не изключва възможността тя да бъде отпадък по смисъла на приложимото законодателство.

„31. Накрая, следва да се припомни, че Съдът вече е постановил, че понятието за отпадък по смисъла на член 1 от Директива 75/442, съответно изменена, не трябва да се разбира в смисъл, че изключва веществата и предметите, годни за повторна икономическа употреба (Решение от 28 март 1990 г. по дело Zanetti и др., C-359/88, Recueil, стр. I-1509, точки 12 и 13, Решение от 10 май 1995 г. по дело Комисия/Германия, C-422/92, Recueil, стр. I-1097, точки 22 и 23 и Решение от 25 юни 1997 г. по дело Tombesi и др., C-304/94, C-330/94, C-342/94 и C-224/95, Recueil, стр. I-3561, точки 47 и 48).

32. От всички изложени съображения следва, че веществата, които се включват в производствен процес, могат да представляват отпадъци по смисъла на член 1, буква а) от Директива 75/442, съответно изменена.“ (Решение по дело C-129/96, Inter-Environnement Wallonie ASBL/Région wallonne)

- ЗУО изрично признава, че биомаса, която е неопасен отпадък, може да бъде изгаряна с цел получаване на енергия.

Чл. 35, ал. 1, т 5 от ЗУО: „дейност, обозначена с код R1 по смисъла на приложение № 2 към § 1, т. 13 от допълнителните разпоредби, отнасяща се до изгаряне с оползотворяване на получената енергия в специализирани за целта съоръжения на неопасни отпадъци, по определението за „биомаса“ по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби“.

За да се прецени дали Инвестиционното предложение на „Топлофикация - Перник“ АД попада в т. 10 от Приложение 1 на ЗООС, следва да се анализира и дали

изгарянето, което „Топлофикация - Перник“ АД ще извършва, представлява обезвреждане по смисъла на т. 10 на Приложение 1 от ЗООС.

(ii) Т. 10 на Приложение 1 от ЗООС следва да се приложи както за дейности по оползотворяване, така и за дейности по обезвреждане по смисъла на ЗУО

По принцип, изгарянето на отпадъци може да се класифицира като обезвреждане (D1 по Приложение 1 от ЗУО) или като оползотворяване (R1 по Приложение 2 от ЗУО). За да е налице оползотворяване трябва да са спазени изискванията по Приложение 2 от ЗУО. Макар т. 10 на Приложение 1 от ЗООС да използва термина „обезвреждане“, Съдът на ЕС е категоричен, че разпоредбата се прилага като за дейности по обезвреждане, така и за дейности по оползотворяване по смисъла на ЗУО.

Решение по дело С-486/04, Комисията/Италия потвърждава, че използваният в т. 10 на Приложение 1 от ЗООС термин „обезвреждане“ е различен по своето съдържание от термина „обезвреждане“ по смисъла на ЗУО (Превод на български език на това решение е представен заедно с настоящата писмена защита). Решението потвърждава, че за целите на т. 10 от Приложение 1 от ЗООС понятието „обезвреждане“ включва както дейности по обезвреждане, така и дейности по оползотворяване по смисъла на ЗУО. С тези аргументи Съдът на ЕС заключава, че изгарянето на биомаса и отпадък в инсталация с капацитет над 100 т гориво на денонощие попада в т. 10 и налага извършването на ОВОС на основание чл. 92, т. 1 от ЗООС.

„40 Безспорно е, че Директива 85/337¹ не определя понятието за обезвреждане на отпадъците. Приложения I и II към тази директива се отнасят само до някои инсталации за обезвреждане на отпадъци. Освен това е безспорно, че Директива 75/442 не включва никакво общо определение на понятията за обезвреждане и оползотворяване на отпадъци, а се позовава само на приложения II А и II Б към директивата, в които различни операции попадат в обхвата на тези изброени са концепциите (вж. дело С-6/00 ASA (2002 г., Recueil, стр. I-1961, т. 58).

41 Основната характеристика на операцията по оползотворяване на отпадъци, каквато е видно от член 3, параграф 1, буква б) от Директива 75/442 и от четвърто съображение на тази директива, е, че основната ѝ цел е отпадъците да служат за полезни цели като се заменят други материали, които би трябвало да бъдат използвани за тази цел и по този начин се запазят природните ресурси (вж. inter alia, ASA, т. 69; дело С-458/00 Комисия / Люксембург [2003] ECR I-1553, параграф 36 по дело Комисия / Италия (С-103/02, Recueil, стр. I-9127, т. 62).

¹ Обръщаме внимание, че Директива 75/442 е отменена от Directive 2006/12/EC, която от своя страна е отменена от сега действащата Рамкова директива за отпадъците 2008/98/EC, транспонирана в ЗУО. В този смисъл референцията към Директива 75/442 в цитираното решение следва да се разбира като референция към Рамкова директива за отпадъците 2008/98/EC.

42 Тази особеност е външна спрямо последиците, които дейностите по оползотворяване на отпадъци биха могли да оказат върху околната среда. Както е изтъкнато от Генералния адвокат в точки 54 - 56 от неговото Становище, такива дейности, като тези по обезвреждането на отпадъци, могат да оказат значително въздействие върху околната среда. В допълнение, Директива 75/442, чл. 4, задължава държавите-членки да предприемат мерките, необходими за осигуряване на това, че отпадъците биват оползотворявани или обезвреждани без застрашаване на човешкото здраве и без използване на процеси или методи, които могат да увредят околната среда.

43 Накрая, трябва да се отбележи, че когато законодателят на Общността счете за необходимо в Директива 85/337 да направи референция с Директива 75/442, то това направено изрично. Това важи по-специално, когато в точки 9 и 10 от приложение I към посочената директива се позовава на химическо третиране, както е определено в приложение II А към Директива 75/442, подзаглавие D9. Подобна препратка обаче не се прави за термина обезвреждане на отпадъци.

44 Следователно трябва да се приеме, че понятието за обезвреждане на отпадъците по смисъла на Директива 85/337 е независимо понятие, на което трябва да се даде смисъл, който напълно отговаря на целта, преследвана от тази мярка, припомнена в точка 36 по-горе. Следователно тази концепция, която не е еквивалентна на тази за обезвреждане на отпадъци по смисъла на Директива 75/442, трябва да се тълкува в по-широк смисъл, като обхваща всички операции, водещи или до обезвреждане, в строгия смисъл на термина, или до оползотворяване на отпадъци.

45 В резултат предприятието в Масафра, което генерира електроенергия от изгарянето на биомаса и общински отпадък и надвишава капацитета от 100 тона на ден, влиза в категорията на за инсталации с капацитет над 100 т за денонощие за обезвреждане на неопасни отпадъци чрез изгаряне или химично третиране съгласно точка 10 от приложение I към Директива 85/337. Поради това, преди да бъде разрешено осъществяването на проекта, той е трябвало да премине процедурата за оценка на въздействието върху околната среда, тъй като проектите, които попадат в приложение I, трябва да преминат систематична оценка съгласно член 2, параграф 1 и член 4, параграф 1 от тази директива (виж в този смисъл Дело С-431/92 Комисия/Германия [1995], Recueil I-2189, т. 35).“

Практиката на Съда на ЕС е задължителна за компетентните институции в държавите-членки на ЕС и при конфликт с националното законодателство, тя следва да се приложи с предимство.

Аргументите тук налагат извода, че биомасата която ще се изгаря представлява неопасен отпадък, а изгарянето на отпадъци представлява „обезвреждане“ по смисъла на т. 10 на Приложение 1 от ЗООС. Следователно, **Инвестиционното предложение на „Топлофикация - Перник“ АД да изгаря до 2100 тона неопасен отпадък на денонощие, попада в т. 10 на Приложение 1 от ЗООС, то също подлежи на задължителен ОВОС.**

3. Съществена промяна, която налага ОВОС

Инвестиционното предложение предвижда до 70% замяна на основното гориво. Инсталацията на "Топлофикация-Перник" АД е проектирана да изгаря местни въглища. С Инвестиционното предложение се предвижда почти цялостна замяна на горивото с неопасни отпадъци. Това е съществена промяна в работата на инсталацията. Възложителят не предоставя информация дали се предвижда изграждане на нови съоръжения и промяна на съществуващи такива. Точно обратното, в Инвестиционното предложение е представено, че „реализацията на предложението не е свързана със съществена промяна в работата на съществуващата инсталация и не се налагат значителни допълнителни инвестиции“. Не е представена информация относно съвместимостта на съществуващите съоръжения с новото гориво. Необходимо е да се извърши ОВОС, за да се оцени как съществуващите съоръжения ще работят с новото гориво, ще се увеличи ли рискът от аварии, какви ще бъдат очакваните емисии в различните компоненти на околната среда и какво ще бъде въздействието на променената горивна база върху околната среда и общественото здраве.

4. Факти, които налагат извършване на ОВОС

При преценка на необходимостта от извършване на ОВОС, следва да се вземат предвид следните факти:

4.1. Замърсяване на въздуха

На територията на гр. Перник е налице историческо превишаване на нормите на ФПЧ10, ФПЧ2.5, полициклични ароматни въглеводороди и серен диоксид. Известно е, че жителите на Перник са принудени да дишат въздух, който често пъти съдържа замърсители в пъти над нормата. Тъй като на този проблем не се намира устойчиво решение, Перник е един от малкото градове в Европа, в които се отчита превишаване на SO₂. Все повече се говори в медиите за негативното влияние на мръсния въздух върху човешкото здраве. Според Българското дружество по белодробни болести над 18 100 души умират в България годишно заради мръсен въздух. Все повече изследвания показват, че замърсяването на въздуха влияе буквално на всеки орган в човешкото тяло. Мръсният въздух намалява продължителността на живота, води до респираторни и сърдечни заболявания. И не на последно място има изключително негативно влияние върху здравето на децата. При скорошно проучване ФПЧ2.5 бяха открити от вътрешната страна на плацентата.

В инвестиционното намерение не е представена никаква информация относно нивата на замърсителите в резултат на промяната и по-конкретно по показателите, по които има превишаване на нормите в Перник – фини прахови частици, серен диоксид и полициклични ароматни въглеводороди. Емисиите от изгаряне на биомаса в централи са близки до тези при изгаряне на въглища. При изгаряне на биомаса се отделят фини прахови частици (голям процент от които са особено опасните ФПЧ2.5), азотен диоксид, въглероден оксид, серен диоксид, желязо, живак и други опасни замърсители. Количеството им в емисиите зависи от вида и количеството на изгаряната биомаса. В зависимост от вида на биомасата е възможно нивата на някои замърсители в емисиите да бъдат дори по-високи от тези при

изгаряне на въглища. В този смисъл е ключово „Топлофикация - Перник“ АД да предостави информация относно конкретното количество от всеки вид на биомасата, която възнамерява да изгаря, информация за очакваните нива на замърсителите в емисиите при различните сценарии на работа на централата и съотнасянето им с вече съществуващото замърсяване на територията на гр. Перник. Само въз основа на тази информация ще може да се извърши преценка за необходимостта от ОВОС.

4.2. Складирането на биомаса

Наред с това, в документа на страницата на общината не се обсъжда един важен за жителите на Перник проблем – складирането на отпадъци. Не е нужно да си специалист, за да знаеш, че тоновете запалими материали създават възможност за пожари. Неотдавна в „Топлофикация - Сливен“ имаше пожар на складираната биомаса за изгаряне. Преди няколко месеца горяха бали отпадъци под автомагистрала „Струма“. Както е посочено и в ИП, ТЕЦ Република на „Топлофикация - Перник“ АД се намира в непосредствена близост до кварталите „Мошино“, „Караманица“ и „Тева“ и отстои на по-малко от километър от жилищни сгради в Перник. Евентуален пожар в централата ще представлява непосредствен риск не само поради увеличените емисии, но и пряко ще застраши здравето и живота на гражданите.

4.3. Транспортиране на биомаса

ИП предвижда доставката на отпадъците от биомаса да се доставят от „външни транспортни фирми, разполагащи с необходимите разрешителни“ и изрично изтъква, че „не налага изграждане на нова транспортна инфраструктура“. Това означава, че камионите, които доставят огромните количества биомаса (за изгаряне на до 2100 тона на ден) ще минават по пътищата на града. Освен че ще натоварят трафика по ключови пътни артерии като бул. „Юрий Гагарин“ и бул. „Скоростна магистрала“, тези камиони ще минават в непосредствена близост до жилищни сгради и емисиите на прах, азотен оксид и шум ще доведат до влошаване на качеството на живот на жителите на Перник. В същото време ИП не предлага данни за влиянието на транспортирането на новото гориво върху Перник и не отчита това като проблем.

4.4. Аварии

ТЕЦ Република на „Топлофикация - Перник“ АД е най-старата работеща централа не само в България, но и в Европа. Строена е в далечната 1951 г. Дори през годините на експлоатация да е извършвана рехабилитация, то технологията е отдавна морално остаряла. В предоставената информация не се посочва как „Топлофикация - Перник“ АД се е уверила, че при тази стара технология, проектирана за изгаряне само на въглища, ще може безаварийно да се замени до 70% от горивото си с такова, за което централата не е проектирана. Лошото техническо състояние и високият риск от експлоатацията на централата се доказва от черната хроника на аварията на централата.

- 25.08.2019 – Авария в багерната помпена станция на „Топлофикация - Перник“ замърси р. Струма

- 19.02.2018 – Два последователни пожара, които оставиха Перник без парно и топла вода
- 01.12.2017 – Авария в „Топлофикация - Перник“ остави Перник без парно и топла вода
- 20.06.2017 – Пожар на територията на „Топлофикация - Перник“

В инвестиционното предложение не е предоставена информация за промени в инсталацията, които да са съобразени с промяната на горивото и да целят подобряване и модернизация на съоръженията. Предвид историята на аварии и лошото техническо състояние на инсталацията изразяваме загриженост и опасения дали промяната означава по-голям риск от аварии. Отново „Топлофикация - Перник“ АД не предоставя такава информация, въпреки законовото изискване на чл. 93, ал. 4, т. 1, буква „е“ от ЗООС.

4.5. Изгарянето на биомаса води до промени в климата

Чл. 93, ал. 4, т. 1, буква „е“ от ЗООС изисква при преценка на необходимостта от извършване на ОВОС да се оцени риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение, включително причинени от изменението на климата, в съответствие с научните познания.

Твърдението, че „изгарянето на допълнително гориво в горивната инсталация на „Топлофикация – Перник“ АД не може по никакъв начин да повлияе върху изменението на климата“ е меко казано неинформирано. Изгарянето на биомаса води със себе си емисии на въглероден диоксид, които в зависимост от вида биомаса, са сравними с емисиите от въглища. Въглеродният диоксид, от своя страна, е един от основните фактори за изменението на климата, тъй като 80% от емисиите на парникови газове в глобален мащаб са именно от този газ, по данни на Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата. Въпреки че в Директивата на ЕС за енергия от възобновяеми енергийни източници биомасата е формално квалифицирана като източник на нулеви въглеродни емисии и вносителят на ИП използва тази възможност за намаляване на разходите си чрез неплащане за въглеродни квоти, тази концепция не издържа на критиките на редица учени, включително Консултативния научен съвет на европейските академии (EASAC), който обединява националните академии на науките на държавите-членки на ЕС, включително Българската академия на науките (БАН), на Норвегия и Швейцария.

„Биомасата, извлечена от гори, бе безусловно класифицирана като „възобновяема енергия“ съгласно Директивата на ЕС за възобновяема енергия през 2009 г. Оттогава тя се използва в много държави-членки за увеличаване на дела на енергията им, идваща от „възобновяеми“ източници. Смяташе се за даденост, че използването на биомаса по своята същност е полезно за климата, тъй като въглеродът в биомасата идва от атмосферата и може да се резорбира, докато горите растат, така че биомасата може да се разглежда като „въглеродна неутрална“. Тази концепция може и да е имала известна валидност през 2009 г., когато идеята беше неизползваните горски остатъци да бъдат основният източник на биоенергия. Въпреки това, големите субсидии за възобновяема енергия, предоставени в някои държави-членки, доведоха до огромно увеличение на използването на горска биомаса - включително подмяната на въглища в големи електроцентрали. Процесът на изсичане на

гори за производство на дървесни пелети е индустриализиран до мащаб от много милиони тонове годишно и е транспортиран на хиляди километри. Въпреки много научни предупреждения, че подобни практики могат да бъдат вредни както за климата, така и за световните гори, биомасата продължава да бъде класифицирана като възобновяема съгласно Директивата за енергия от възобновяеми източници, ревизирана през 2018 г.

Освен това, емисиите от изгарянето на биомаса се оценяват като „нула в схемата на ЕС за търговия с емисии“, се твърди в доклад на 15 експерти от EASAC от септември 2019 г.² Тази лъжлива идея се основава на възможността за повторното израстване на растителността, използвана за биомаса, и съответното „неутрализиране“ на емисиите на въглерод, отделяни при изгаряне ѝ. Този период на „изплащане“ на емисиите на въглероден диоксид в атмосферата може да отнеме от десетилетия до стотици години. Междувременно емисиите във въздуха ще имат същия ефект като емисиите на изкопаеми горива. А някои автори дори смятат, че емисиите от въглероден диоксид за единица произведена енергия могат да бъдат по-високи при горенето на биомаса, отколкото на въглища.³ Преобразуването на централи за изкопаеми горива в такива, които изгарят биомаса, на практика може да увеличи наличието на въглероден диоксид в атмосферата по начин, който ще направи невъзможно постигането на целите на Парижкото споразумение.

Освен това, през март 2019 г. граждани от шест държави - Естония, Франция, Ирландия, Румъния, Словакия и Съединените американски щати - заведоха дело в Европейския съд в Люксембург срещу Директивата на ЕС за възобновяема енергия от 2018 г., настоявайки, че залегналият и в нея принцип за въглеродна неутралност на биомасата ще има разрушителен ефект върху горите и климата с насърчаването на повече производство на биомаса за термични централи и практически непризнатите въглеродни емисии, произведени при тази дейност.⁴

Дори да не приемете аргумента срещу въглеродната неутралност на горивото, изтъкната в ИП, защото ТЕЦ „Република“ възнамерява да гори биомаса, квалифицирана като отпадъци, това само подчертава необходимостта от извършване на ОВОС. Изгарянето на биомаса е поредният пример за нанасяне на вреда върху околната среда от замърсител, който не „заплаща“ за приноса си към климатичната криза. Вместо да удължаваме живота на морално остаряло съоръжение, настояваме за мерки за въвеждане на съвременни технологии, които не поставят в конфликт живота и здравето на хората срещу услугите да имат парно и топла вода.

Смятаме, че предоставената информация не отговаря на изискванията на закона и политиките за справяне с климатичната криза. Жителите на гр. Перник трябва да бъдат

² <https://easac.eu/press-releases/details/easac-s-environmental-experts-call-for-international-action-to-restrict-climate-damaging-forest-bioe/>

³ <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/gcbb.12643>

⁴ <http://eubiomasscase.org/eu-renewable-energy-policy-devastates-forests-and-accelerates-climate-change-new-lawsuit-claims/>

уведоми за реалните последици на смяната на 70% от горивото в ТЕЦ „Република“ на „Топлофикация - Перник“ АД за тяхното здраве, жизнен стандарт и околна среда.

Инвеститорът следва да извърши ОВОС и екологична оценка по чл. 31, ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие.

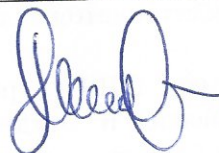
Приложения:

1. Решение на СЕС по дело C-129/96, Inter-Environnement Wallonie ASBL/Région wallonne
2. Решение на СЕС по дело C-486/04, Комисията/Италия

Дата: 09.12.2019 г.

С уважение,

 / Ивайло Кочев /

 / Метка Антонова /